

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cekovni račun.
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Izpraševanje vesti ob koncu leta

Dobro je, da si včasih resno izprašamo vest. Izpraševanje mora biti tem strožje, čim bolj se krči število let, ki nam po varljivem videzu še preostanejo. To je tudi primeren trenutek, da sodimo sami sebe in ob spoznanjih napakah in zmotah zatremo slabe navade, izboljšamo svoje življenje in gremo s trdnimi sklepi v novo življenje.

Takšno izpraševanje vesti pa ni le koristno za poedince, ampak tudi za celotno družbo, za ves narod, da na osnovi izkušenj in zmot bolj smotno in bolj pametno uravnava svoje narodno življenje.

Ne mislimo tu delati naše narodno-politične bilance o preteklem letu, ker hočemo to stvar drugod opraviti. Hoteli bi se omejiti le na našo katoliško narodno skupnost, ki kot celota nastopa v javnem življenju in na njeno zadržanje v preteklem letu. Mogli bi pomirjeno reči, da nas veliki čas, ki ga preživljamo, ni našel povsem nepripravljen. Naše vrste so pokazale veliko delavnost. V vseh panogah javnega življenja smo pokazali živahno razgibanost, pa naj je šlo za čisto verska in kulturna vprašanja, ali pa za gospodarske, strokovne in politične naloge. Povsod se kaže razveseljiv napredek in mogočen zagon. Vendar pa je pri izpraševanju vesti v prvi vrsti treba preučevati napake in se ne brezplodno izgubljal v samohvali in samodopadjenju.

In če gledamo napake, potem nam je v preteklem letu, ki je bilo polno velikih odločitev in smo živeli v skoraj neprestani živni mobilizaciji, moralo pasti v oči, da za takšno živno vojno, ki je polna zavratnih napadov, še nismo dovolj trdni in ne dovolj pripravljeni. Naši ljudje so se pokazali večkrat preveč nestanovitni, preveč lahkoumni in tudi velikokrat preveč lahkomišljeni. Če je lahkoumnost sploh lastnost slovenskega človeka, smo to družbeno našo napako čisto mogli opazovati v mnogih naravnost presegljivih primerih. Kljub temu, da je slovenski katoliški človek dovolj versko in kulturno poučen in je tudi politično izvolan, je večkrat bilo treba le majhne nasprotne agitacije, samo nekaj dni komunistične propagande, pa so že mnogi izgubili orientacijo in so pričeli brezglavo spraševati: Kaj pa bo sedaj? Nekateri se tako obnašajo, kakor da kar čakajo, kdo bo od kod prikoštnaril prvo laž, kdo jih bo hotel za nos potegniti. Nešteto krat smo se ob teh pojavih spominjali na apostolove besede: »Pride čas, ko ljudje zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljamje ušes kopicili učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvracali od resnice, obračali pa se k bajkam« (2. Tim. 4, 3-5). In kaj naj bodo drugega kakor prazne bajke, kar največkrat nasprotniki s toliko vneto razširjajo in jih mnogi dobro misleči s tolikšno radoznalostjo pobirajo in dalje trosijo!

Vzrokov za to omahljivo zadržanje je več, ali eden glavnih je pomanjkanje samozvesti in premalo zaupanja v avtoriteto, oziroma v vodstvo. Rekli smo, da smo sredi neprestane živne vojne. Vsaka vojna pa je že naprej izgubljena, ako vojaki nimajo zaupanja v poveljnika, ako nimajo zavesti, da so nasprotniku kos in da bodo zmagoviti. Naši ljudje bi se morali vendar že enkrat zavedati, da predstavljajo največjo silo v narodu in da vsi nasprotniki, naj bodo tudi enotno proti nam organizirani, ne morejo ničesar opraviti, ako strnemo svoje vrste v močno, enotno bojno črto. To smo jim že nešteto krat dokazali in od leta do leta so uspehi našega skupnega dela večji. Toda zavest naše velike moči ne sme napolnjevati le naše skupnosti, treba je, da je sleherni poedinec prežet te ponosne samozvesti. Kaj bi mogli opraviti komunisti z vso svojo zvito in zlagano propagando, ko bi vsakdo, ki sicer pripada našim vrstam, bil prežet pogumne samozvesti slovenskega katoliškega človeka! Plačani agitator bi komaj usta odprl, pa bi že bilo konec njegove širokoustnosti. Trd nauk, ki bi ga dobil od zavednih katoliških nauk, ali žena, bi ga moral na mestu poučiti, da se med poštenim slovenskim narodom ne da v kalnem ribariti. Večina zbežnosti in težav prihaja od tod, ker naši ljudje niso dovolj samozavestni in odločni sprlo vsiljive nasprotnikove propagande. Kako hitro bi shiral nasprotni tisk, ko ga ne bi naročali, kupovali in brali naši ljudje. Kako klaverno bi se komunistom ponašala njihova plačana propaganda, ki je skozi in skozi prikrojena na zaostalost in neumnost ljudi, ko bi jih naši ljudje ne pustili niti govoriti, ampak bi jim takoj, ko jih prepoznajo, odločno stopili na prste. Naše dobre ljudi večkrat slišimo praviti: Kdo pa se bo z njimi prekal, ni vredno! Pa ni tako! Prečesto namreč pozabljamo, kolikšna je moč propagande! Za večino ljudi ni namreč tisto res, kar je objektivno resnično, ampak kar se dvakrat, trikrat, petkrat, desetkrat pove ali napiše. Tega se sovražniki resnice zavedajo in po tem ravna. Zato vsiljiva laž tolikrat zmaga nad skromno, ponižno resnico.

Če vsa znamenja ne varajo, bo novo leto v marsičem še težje kot pa je bilo staro, od

Že 42.000 mrtvih in ranjenih pri potresni nesreči v Turčiji

Mnoga mesta, kot Erzingjan in Suherir so popolnoma razdejana — Strašni snežni viharji onemogočujejo hitro pomoč — Ljudje zmrzujejo brez strehe in mraza

Ankara, 29. dec. AA. Anatolska agencija poroča:

Najnovejša poročila govori, da je bil potres v Srednji in Vzhodni Anatoliji na žalost velika katastrofa. Število mrtvih in ranjenih še ni točno ugotovljeno. Zdi se pa, da presega deset tisoč. Mnogo ljudi je brez strehe, brez pomoči in brez živeža izpostavljeni strašnemu mrazu, ki je posebno hud v teh krajih, saj pade živo srebro pogosto celo pod 30 stopinj pod ničlo.

Središče potresa je Erzingjan, starodavno mesto, ki ga je potres uničil že 1784. To pot je potres mesto popolnoma razdelal, tako da ni v naselbini, ki je štela 16.000 ljudi, ostala cela niti ena hiša — razen velike vojašnice. Večina prebivalstva je ranjena ali pa mrtva, ker se je potres pripetil sredi noči, ko so vsi ljudje spali.

V vilajetu Sivasu je zelo trpelo tudi mesto Zera, ki šteje tisoč hiš in so vse razdejane. Tu je našlo smrt 1500 ljudi. Potres je opustošil tudi Hatik, Bajburd, Suherir, Sirkislo, Kaju-luhisar, Terdjan, Trabazun, Varesi-kebir, Kakovo in Kirasun.

Vlada je takoj izdala energične ukrepe za pomoč prebivalstvu, prizadetemu od potresa. Stavil se je narodni odbor pod predsedstvom predsednika velike narodne skupščine Renda. Odbor ima nalogo zbrati prispevke in z vsemi sredstvi pomagati nesrečnim. Minister za ljudsko zdravje in notranji minister sta se odpeljala v Erzingjan. Tako iz Ankare, kakor tudi iz okoliških vilajetov so poslali v prizadete kraje več reševalnih skupin, ki bodo na licu mesta z vso naglico pomagala pri reševanju preživelega prebivalstva. Za zdaj je nemogoče presoditi, koliko ljudi je ostalo brez strehe, boje se pa, da je prizadeta večina prebivalstva teh vilajetov, to je, da bo zdaj v tej strašni zimi z velikimi snežnimi zameti več sto tisoč ljudi brez ognjišča in strehe.

Potresno ozemlje leži med mesti Siva — Erzerum — Trapezunt in se razteza do Črnega morja (Mer noire).

šic še stoji po koncu. Polovica prebivalstva pa je ali ranjena ali ubita, ker jih je nesreča zadela med nočnim počitkom.

Prav tako je razdejana tudi železnica Sivas — Erzerum, tako da je dovažanje pomoči skoraj nemogoče, kajti ceste, kolikor jih je bilo, so vse zasnežene ter za dolge razdalje sploh neprohodne. Da bi nesreča bila še hujša, je začel padati sneg in snežni zameti so zaprli še tiste dohode, ki so bili do včeraj odprti v pokrajino nesreče. Snežni viharji so potisnili prebivalstvo, ki je ostalo pri življenju, v najhujšo bedo, ker nima kam bežati pod streho in pred mrazom. Ranjenci pa bodo prepušteni svoji

Ze 20.000 mrtvih

Carigrad, 29. decembra. AA. DNB: Po podatkih, ki jih je objavil list »Jon Posta«, znaša število mrtvih v mestu Erzingjanu 800, skupno število mrtvih v Anatoliji pa je 20.000.

Carigrad, 29. decembra. AA. DNB: Niso še znani končni podatki o strahotah potresa, porčuje se pa, da je bil to eden izmed najhujših potresov v zadnjih desetih letih. Neki carigradski večerni list piše, da je okoli 42.000 ljudi mrtvih ali ranjenih, toda to število še ni uradno potrjeno. Še zmerom divjajo snežni zameti, tako da je reševanje zelo oteženo. Tudi obsega stvarne škode še ni moči točno preценiti.

Strašni snežni viharji nad Črnim morjem

Carigrad, 29. decembra. AA. Havas: Siloviti snežni viharji besne nad Črnim morjem. Promet je popolnoma onemogočen. Razne turške paroplovne družbe so v strahu za usodo svojih ladij, ker o njih ne dobivajo nobenih poročil. Izguba teh ladij bi bila za Turčijo nova katastrofa.

Angleška oklopnica poškodovana od podmornice

Verjetno gre za 31.000 tonsko »Queen Elisabeth«

London, 29. decembra. t. Reuter: Admiraliteta sporoča, da je neka nemška podmornica torpedirala neko angleško oklopnico (battleship) in jo laže poškodovala. Torpedo je ubil tri člane posadke. Sorodniki padlih mornarjev bodo neposredno obveščeni o nesreči. Oklopnjača bodo v kratkem popravili, da bo spet sposobna za borbo.

Berlin, 29. decembra. t. Havas: Uradno poroča, da je neka nemška podmornica torpedirala angleško oklopnico vrste »Queen Elisabeth«. Zadel jo je torpedo. Nemška podmornica je angleško oklopnico napadla na vzhodni obali Škotske.

(Angleške oklopnice vrste »Queen Elisabeth« so bile vse dograjene med l. 1911 in 1917. V to vrsto spada pet oklopnic in sicer: »Malaya«, »Queen Elisabeth«, »Valiant«, »Barham« in »Warspite«. Vse imajo okrog 31.000 ton in vozijo s hitrostjo 25 vozlov. Oborožene so z 8 topovi po 38.1 cm, 12 topovi po 15.2 cm, s 4 protiletalskimi topovi po 10.2 cm in 4 topovi po 4.7 cm.)

ad vojna suhem: Angleške orožarne delajo — —

London, 29. decembra. t. Reuter: Minister za oboroževanje Burgin je danes izjavil, da izdelajo angleške tovarne danes 8 krat toliko topov, kot so jih izdelale v začetku. Topovskih granat pa izdelajo dvakrat toliko.

Uspešna borba angleške trgovske ladje s podmornico

London, 29. decembra. t. Reuter: Tukaj objavljajo poročila, kako se je angleška trgovska ladja »U.S.K. 101«, ki je plula po Biskajskem zalivu (1), torej med špansko in francosko obalo, spretno ubranila treh torpedov, ki jih je na njo izstrelila nemška podmornica. Ko je nemška podmornica izstrelila torpede, je ladja začela obstreljevati z granatami, ki so posadko prisilile, da se je morala izkrcati. Toda tudi v enega rešilnih čolnov je nemška podmornica zagnala šrapnel, ki je nekaj mož ranil. Medtem pa je neka francoska vojna ladja, ki je bila dobrih 100 km oddaljena, slišala brezžične klice na pomoč. Ko je prišla na kraj nesreče, je takoj napadla podmornico. Poveljnik ladje je izjavil, da ima razlog misliti, da je bila nemška podmornica pritegli pri liki potopljena. Vojna ladja je nato rešila posadko in jo odpeljala v domače pristanišče. Nekaj mož posadke pa je že prej našla italijanska trgovska ladja »Juventus« in jih vzela na krov.

Potopljene ladje

Madrid, 29. decembra. AA. Havas: Nemška ladja »G. 100« je sredi noči nasleda pri Pointi de Camerounu blizu San Lucara de Barameda (Cadiz), je sama zavozila na sipino, kjer jo je preganjala neka britanska vojna ladja. Posadka je rešena.

London, 29. decembra. AA. Reuter: Danska ladja »Hane« (1080 ton) je trčila ob mino na severovzhodni obali in se potopila. Ker je ladja plula v bližini obale, so poslali rešilne čolne, da rešijo posadko 16 mož.

London, 29. decembra. AA. Reuter: Ladja »Murtoft« (875 ton), ki so jo pričakovali še pred nekaj dnevi, a jo vse doslej ni, sme veljati za izgubljeno z vso svojo posadko 13 mož.

Zemun, 29. decembra. AA. Vremenska napoved za 30. decembra: Prehodna zjasnitev od severovzhoda proti jugovzhodu. Precej hladno, predvsem na zahodu.

Zagrebska vremenska napoved: Hladno in jasno.

Tudi železnice razdejane

Ankara, 29. dec. t. Havas: Poročila, ki pribajajo iz potresnega ozemlja so vedno bolj strašna. Službeno poročilo, ki ga je izdala vlada o nesreči sami, odkritosrčno priznava obseg nesreče. Toda do trenutka, ko je bilo poročilo izdano, vsi podatki o obsegu nesreče še daleč niso prispeli v vladne roke. Mnogo krajev še ni javilo ničesar in tudi pomožne odprave, ki so se podale v notranjost dežele, vseh še niso dosegle. Tako je sedaj tudi znano, da je malo mestice Suherir, ki šteje okrog 200 hišic, popolnoma razdejano. Le nekaj hišic še stoji po koncu. Polovica prebivalstva pa je ali ranjena ali ubita, ker jih je nesreča zadela med nočnim počitkom.

Pred novim poskusom, da se obnovi mir?

Angleški krogi izjavljajo, da so pripravljeni na mir pod znanimi pogoji, drugače pa ne

London, 29. decembra. t. Reuterjev diplomatični sodnik piše, da so se na službenih angleških mestih razširila poročila o neki novi mirovni pobudi, ki da se pripravljajo. Toda angleška vlada uradno še o ničemer ni bila obveščena. — Možnost mirovne pobude spravljajo v zvezo z raznimi novejšimi dogodki. Potovanje nemškega poslanika v Rimu k Bitterju v Berlin, da je s tem v zvezi. Prav tako spravljajo v zvezo z mirovno pobudo tudi izmenjavo obiskov med italijanskim vladarskim parom in papežem Pijem XII. Tudi irski predsednik De Valera je v svoji božični poslanici, naslovljeni na Roosevelta, govoril nekaj o mirovni predlogi ter sam sprožil misel mednarodne mirovne konference. Reuterjev sodnik pravi k temu, da se stališče angleške vlade glede vsake nove mirovne pobude ni spremenilo. Anglija je pripravljena, da takoj sklene mir, pod pogojem, da se storjene krivice

popravijo in da v Nemčiji nastopi vlada, v katero je mogoče imeti zaupanje in s katero je mogoče sklepati o jamstvih, ki bodo za trajno varovala samostojnost narodov pred napadi.

Chamberlain bo govoril o vojnih ciljih 9. januarja

Curij, 29. decembra. b. Z največjim zanimanjem pričakujejo politični krogi govora britanskega ministrskega predsednika Chamberlaina, ki je napovedan za 9. januar, s katerim bo začel ciklus ministrskih govorov, ki bodo prinesli nekoliko več svetlobe v vojne cilje zaveznikov. Vprašanje vojnih ciljev je po trditvah tukajšnjih diplomatskih krogov bil glavni predmet razprav na zasedanju zavezniškega vojnega sveta in vse kaže, da se Velika Britanija vedno bolj približuje stališču Francije glede razumevanja vojnih ciljev.

kategore sedaj jemljemo slovo. S trdo neizprosnoostjo bo tehtalo narode Evrope in neusmiljeno zavrglo in pogubilo vsakega, kakor svetopisemskega Baltazarja, kdor bo prelahke spoznan. Lahkomišljenost, lahkovernost, razcepljenost — vse to spada k političnemu razkošju, ki si ga v trdih časih, ki jih živimo že sedaj, in še težjih, ki jim gremo nasproti, niti veliki in mogočni narodi ne morejo privoščiti. Zalostna bi bila naša slovenska narodna usoda, ko bi nastavljali ušesa raznim krivim prerokom in cepili svoje narodne sile na tučat odtenkov, ter za svoje težave vse povsod iskali pomoči in zdravila, samo ne pri samem sebi. Ko bi si drugi složnejši, enotnejši in pametnejši narodi izbirali boljši prostor pod soncem, bi slovenski narod moral razbit in ponižan tožiti: »Omagale so že naše oči, iskajoč ničeve pomoči, pričakovali smo narod, ki nas ni mogel oteči« (Thr. 4, 17).

Kakor se bomo tudi v novem letu v ver-skem in duhovnem pogledu trdno držali vere naših očetov in se še tesneje oklenili matere svete Cerkve, prav po navodilu psalmista, ki blagruje tistega, čigar upanje je v imenu Gospodovem (Ps. 39, 5), in ker se zavedamo, da podoba sveta premine, Kristus pa je več-raj, danes in na vse veke vedno isti (Hebr. 13, 8), tako se tudi v javnem in političnem življenju trdno, složno in z zaupanjem držimo svojega preizkušnega vodstva in se ne dajmo zavesti »z raznimi in tujimi nauki«. V slogi, edinstvi in pogumni samozavesti je naša moč in naša skupna rešitev! Tega se držimo in po tem dosledno ravnamo. V tem je naše najtrdnjše poročstvo, da bo novo leto, pa naj prinese karkoli, za našo katoliško slovensko skupnost in za ves slovenski narod — srečno, uspešno in blagoslovljeno!

Dria

